

ВИСНОВОК
ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ
ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ
Шалашної Ангелини Олександрівни
на тему: «Державна фінансова політика економічного розвитку»
на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань «Управління та адміністрування»
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Згідно розпорядження факультету фінансів та обліку Державного торговельно-економічного університету від 4 вересня 2023 р. № 126 на кафедрі фінансів ДТЕУ проведено публічну презентацію наукових результатів дисертаційної роботи Шалашної Ангелини Олександрівни на тему: «Державна фінансова політика економічного розвитку».

Актуальність теми. Державна фінансова політика є дієвим інструментом впливу на фінансово-економічні процеси. Вагомими є удосконалення системи публічних фінансів, посилення ефективності бюджетно-податкових механізмів, спрямованих на економічне зростання. Результативність економічних перетворень залежить від стійкості та збалансованості фінансової системи держави, використання фінансово-бюджетної архітектури. Необхідним є фінансове забезпечення на достатньо високому рівні національної оборони та безпеки держави, соціального захисту населення. З метою посилення впливу державної фінансової політики на економічний розвиток важливим є запровадження сукупності фінансових заходів, спрямованих на підвищення ефективності використання видатків бюджету в умовах обмеженості бюджетних ресурсів. Розвиток системи формування та виконання бюджету надасть можливість підвищити рівень ефективності використання бюджетних коштів. Бюджетне планування є важливим інструментом забезпечення динамічної збалансованості та стійкості системи управління державними фінансами. Доцільним є удосконалення фінансово-бюджетного механізму економічного розвитку, підходів щодо дієвого використання бюджетно-податкового потенціалу країни,

забезпечення посилення взаємозв'язку між бюджетними видатками та виконанням встановлених суспільних цілей та завдань. Важливим є створення сприятливих умов для ефективного функціонування механізму оподаткування, досягнення виваженого впливу податкових інструментів на формування доходів бюджету та економічний розвиток країни. Державна фінансова політика як складова суспільно-економічних відносин полягає у сукупності відповідних бюджетно-податкових заходів та механізмів впливу на фінансово-економічного середовища у процесі досягнення основних завдань суспільного розвитку.

Серед вагомих наукових досліджень зарубіжних вчених у сфері розвитку фінансово-бюджетних відносин можна назвати праці Ш.Бланкарта, Дж. Б'юкенена, А. Вагнера, Дж. М. Кейнса, П. Кругмана, А. Лаффера, К. Макконнела, К. Рау, Д. Рікардо, А.Парето, П. Самуельсона, А. Сміта, Дж. Стігліца, В. Танзі, С. Фішера, Дж. Хікса.

Питанням формування та реалізації державної фінансової політики присвячені праці вітчизняних вчених: О. Василика, Т.Канєвої, С.Качули, Л.Козарезенко, Н.Крючкової, М. Кужелева, Г.Кучер, Л. Лисяк, І. Лук'яненко, І. Луніної, А. Мазаракі, В. Макогон, М.Пасічного, Д.Полозенка, Ю.Радіонова, В. Федосова, І. Чугунова, С. Юрія та інших.

Разом з тим у даних суспільно-економічних умовах важливим є визначення пріоритетних напрямів формування державної фінансової політики як інструменту економічного розвитку, використання дієвих фінансових механізмів забезпечення економічного зростання, соціального захисту населення. Вагомим є удосконалення бюджетно-податкової складової економічної політики держави, розвиток інституційних засад державних фінансових відносин в умовах суспільних перетворень, узагальнення та систематизація досвіду формування та здійснення державної фінансової політики у країнах з розвинутою та трансформаційною економікою, підвищення рівня результативності функціонування системи управління публічними фінансами в умовах обмеженості державних

фінансових ресурсів.

Зазначене свідчить про актуальність дисертаційної роботи та обумовило визначення її мети, завдань, об'єкту і предмету дослідження.

Наукова новизна результатів дисертаційної роботи. Основними результатами, що мають наукову новизну і характеризують особистий внесок автора, є:

вперше:

- розкрито сутність формування та реалізації державної фінансової політики економічного розвитку, яка полягає у сукупності інституційних засад, механізмів управління фінансовими процесами на макроекономічному рівні відповідно до фінансово-економічного середовища, пріоритетів суспільного розвитку, використанні дієвих бюджетно-податкових інструментів, що надасть можливість підвищити рівень результативності функціонування системи управління публічними фінансами в умовах обмеженості державних фінансових ресурсів, необхідності посилення ефективності використання бюджетних коштів;

удосконалено:

- підходи щодо формування державної фінансової політики у системі економічного розвитку країни;

- положення щодо особливостей формування та реалізації пріоритетів державної фінансової політики в умовах бюджетних обмежень;

- підходи щодо дієвого використання фінансових механізмів як складової економічної політики держави;

дістало подальший розвиток:

- положення щодо інституційних засад державних фінансових відносин, що сприятиме результативності суспільних перетворень;

- узагальнення та систематизація досвіду формування та здійснення державної фінансової політики у країнах з розвинутою та трансформаційною економікою, що надасть можливість підвищити ефективність системи управління публічними фінансами;

- підходи до розробки основних напрямів державної фінансової політики у системі економічних відносин, що сприятиме забезпеченню дієвого впливу державних фінансів на економічний розвиток.

Теоретичне значення отриманих результатів полягає в розкритті сутності формування та реалізації державної фінансової політики економічного розвитку, яка полягає у сукупності інституційних засад, механізмів управління фінансовими процесами на макроекономічному рівні відповідно до фінансово-економічного середовища, пріоритетів суспільного розвитку, використанні дієвих бюджетно-податкових інструментів, що надасть можливість підвищити рівень результативності функціонування системи управління публічними фінансами в умовах обмеженості державних фінансових ресурсів, необхідності посилення ефективності використання бюджетних коштів; розвитку положення щодо інституційних засад державних фінансових відносин, що сприятиме результативності суспільних перетворень.

Практичне значення одержаних результатів. Теоретичні положення та висновки дисертаційної роботи, що розкривають сутність державної фінансової політики економічного розвитку, мають практичне значення при розробці та реалізації державної фінансової політики, підвищення результативності фінансово-економічних перетворень.

Основні висновки та результати дисертаційної роботи використано Секретаріатом Кабінету Міністрів України при опрацюванні проєктів нормативно-правових актів з питань формування та реалізації державної фінансової політики (довідка від 28.08.2023 № 67-193/1-23).

Положення дисертаційної роботи використано у навчальному процесі Державного торговельно-економічного університету при викладанні дисциплін «Фінанси», «Державні фінанси», «Фінансова політика держави» (довідка від 01.09.2023 р. № 123).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій. Наукові положення, висновки і рекомендації дисертації Шалашної А.О. мають належний ступінь наукової обґрунтованості, що обумовлено узагальненням і аналізом значної кількості наукових публікацій з питань формування та реалізації державної фінансової політики. Аспірантом досягнуто основну мету дослідження – розкриття теоретичних засад та удосконалення методологічних положень системи формування та реалізації державної фінансової політики економічного розвитку, підвищення результативності фінансово-економічних перетворень.

Достовірність результатів дослідження, висновків і рекомендацій, які містяться в дисертаційній роботі в цілому є достатньою. Наукова проблема досліджена автором, базується на аналізі законодавчих та нормативно-правових актів з питань формування державної фінансової політики, статистичних та аналітичних матеріалів органів державного управління, наукових працях провідних вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів.

Наукові положення, результати, висновки дисертаційного дослідження підтверджуються публікаціями у наукових виданнях та їх оприлюдненням на наукових конференціях. Опубліковано 10 наукових праць, у тому числі 3 статті у наукових фахових виданнях, одна стаття у наукових виданнях країн Європейського Союзу, 6 публікацій у збірниках матеріалів міжнародних та всеукраїнських конференцій, загальним обсягом 3,0 друк. арк.

Аналіз дисертаційної роботи, розроблених і представлених в ній наукових положень дозволяє зробити висновок про достатній ступінь їх обґрунтованості згідно встановлених вимог та відповідність дисертації Шалашної А.О. освітньої-науковій програмі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Апробація результатів дисертації. Основні теоретичні та методологічні положення, результати дисертаційного дослідження доповідалися на науково-практичних конференціях: «Перспективні напрямки розвитку економіки, фінансів, обліку та права: теорія і практика» (м. Полтава, 2020 р.), «Стратегія і практика інноваційного розвитку фінансового сектору України» (м. Ірпінь, 2020 р.), «Фінансова політика як складова економічного розвитку» (м. Київ, 2020 р.), «Фінансова система України як складова інституційних перетворень економіки» (м. Київ, 2021 р.), «Сучасні дослідження світової науки» (м. Львів, 2022 р.), «Фінансова політика як складова економічного розвитку» (м. Київ, 2023 р.).

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт Державного торговельно-економічного університету: «Фінансово-бюджетна стратегія економічного зростання» (номер державної реєстрації 0119U100577), «Фінансова політика соціально-економічного розвитку країни» (номер державної реєстрації 0121U100344), «Державна фінансова політика суспільного розвитку» (номер державної реєстрації 0122U001433), автором надано відповідні матеріали та пропозиції щодо формування та реалізації державної фінансової політики економічного розвитку.

Особистий внесок здобувача полягає у розкритті сутності державної фінансової політики економічного розвитку. Наукові результати та висновки, які виносяться на захист, одержані автором самостійно.

Порівняльна характеристика дисертаційної роботи з аналогічними роботами.

Попередньо захищені дисертаційні роботи:

Арістов Ю.Ю. Бюджет у системі соціально-економічного розвитку країни: дис. доктор філософії: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 2021 р.

Гребеник К.В. Бюджетна система як інструмент державного регулювання економіки: дис. доктор філософії: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 2020 р.

Давидова І.І. Фінансове забезпечення економічного розвитку країни: дис. канд. екон. наук: 08.00.08 – гроші, фінанси та кредит, 2019 р.

Пасічник В.А. Фінансово-бюджетна політика у системі макроекономічного регулювання: дис. канд. екон. наук: 08.00.08 – гроші, фінанси та кредит, 2019 р.

Відмінність наукових положень дисертаційної роботи від попередньо захищених дисертацій полягає в тому, що напрями та завдання дисертаційного дослідження Шалашної А.О. не співпадають із вищеназваними дисертаційними роботами, різними є об'єкт та предмет дисертаційного дослідження, особистий внесок визначено у науковій новизні одержаних результатів.

Відповідність дисертації вимогам, що представляються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії. Дисертаційна робота Шалашної А.О. на тему «Державна фінансова політика економічного розвитку» (науковий керівник: доктор економічних наук, професор, Канєва Т.В.) є завершеною науковою працею, в якій отримано нові обґрунтовані результати. Дисертаційну роботу виконано на достатньо високому рівні, її результати мають наукову новизну і практичну значимість. Основні положення дисертаційної роботи опубліковані в наукових фахових виданнях, оприлюднювались на науково-практичних конференціях. Дисертаційне дослідження відповідає обраній темі, розкриває її сутність та підтверджує, що автором повністю вирішено поставлені у роботі завдання.

ВИСНОВОК:

Розглянув дисертаційну роботу Шалашної Ангелини Олександрівни на тему «Державна фінансова політика економічного розвитку» та наукові публікації, в яких висвітлені основні наукові результати дисертації, визначив особистий внесок за темою дисертації у наукових публікаціях та за результатами публічної презентації результатів наукових досліджень на засіданні кафедри фінансів, вважаємо, що робота актуальна, являє собою самостійно виконану наукову працю, має наукову новизну та практичну цінність. Всі ідеї, наукові результати, матеріали наукових досліджень розроблені та виконані здобувачем особисто, не містять текстових запозичень інших авторів без посилання на джерело. Всі публікації та дисертаційна робота виконані Шалашною А.О. із дотриманням принципів академічної доброчесності.

Дисертаційна робота на здобуття ступеня доктора філософії відповідає наказу МОН України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» від 12 січня 2017 року № 40 та вимогам, передбаченим «Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

**Головуючий на засіданні
публічної презентації наукових результатів
дисертаційної роботи
завідувач кафедри фінансів ДТЕУ,
доктор економічних наук, професор
заслужений діяч науки і техніки України**

Ігор ЧУГУНОВ

